

KURJER ŁÓDZKI

ROK DWUDZIESTY PIERWSZY.

Numer pojedynczy 3 marki

CENA PRENUMERATY:
w Łodzi miesięcznie mk. 80,— kwartalnie mk. 180,—, dla robotników miesięcznie mk. 50,—
Za odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie mk. 3,—
Na prowincji miesięcznie mk. 70,— kwartalnie mk. 210,—
z granicą miesięcznie marek 90,—

Numer pojedynczy
3 marki.

Redaktor przyjmuje interesantów od godziny 3 do 4 popołudniu.

Sekretariat otwarty od godziny 3 do 4 i od godziny 6 do 7 wiecz.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Kierownik administracji przyjmuje od godziny 5 do 6 popołudniu.

CENY OGŁOSZENI:

Miejscowe.

Zwyczajne mk. 3.75 za wiersz po tytowy jednolamowy (str. 7 lamów) Drobnej 60 fen. za wyraz, najmniejsi mk. 6.—. Dla poszukujących pracy 45 fen. za wyraz. Nadeślanie przed tekstem mk. 10.— w tekście mk. 12.— po tekście mk. 6.— zawierał petytowy jednolamowy (str. 5 lamów) Makrologi mk. 3.75 za wiersz petytowy (strona 6 lamów). Komunikaty mk. 5.00 za wiersz.

Zamiejscowe.

Zwyczajne mk. 4.50, drobne 80fen nadeślane przed tekstem mk. 13.— w tekście mk. 15.— za tekstem mk. 7.50 makrologi mk. 6.—.

Zagraniczne.

100% drożej od zamiejscowych. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracji nie odpowiada.

Redakcja i administracja Zachodnia 37, skrzynka pocztowa 132. Telefon 229. Filja administracji Piotrkowska 123.

Na zasadzie uchwał zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, wszystkie komunikaty Instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Teatr Miejski

Dzielnia 18.

Pod Dyrekcją Al. Zelwerowicza

Czwartek 26.XI po cenach zwyczajnych

Klaudjusz

teksta kom. w 3 akt. Booth-Tarkintosa

Piątek 26.XI Staraniem Tow. Opiekł nad Żołnierzem Uzdrowieciem

Karykatury

kom. w 4 aktach J. A. Kisielewskiego

Kto pierwszy?

Działalność rozmaitych stronnictw lewicowych — czy to na terenie Sejmu Ustawodawczego, czy na gruncie walki społecznej w naszej chociażby Łodzi — dla każdego, otwartym patrzącym oczyma, wydaje się być niczem innym, jak tylko wysiłkiem w schlebieniu instynktom rzesz pracujących, liczącą wzajemną, obliczoną na to, aby moja a nie tamta czy inna partia posiadała największe wpływy i zwyciężyła przy najbliższych wyborach do Izby ustawodawczej.

Przelicytowała się więc PPS-owcy z komunistami, stara się wyprzedzić i jednych i drugich ruchliwa NPR.

"Złosiwi" ludzie, którym jednak trochę wiary dawać muszę, bo są zbyt poważni na to, aby w sprawach ogół obchodzących mieli posługiwać się kłamstwem, opowiadali mi taki obrazek z życia robotniczego w Zagłębiu.

Robotnicy przez swoich przywódców wystąpili do przemysłowców z żadaniami podwyżki. Trzeba było ustalić wysokość żądań. N. P. R. zapragnęła wysondować w tej sprawie opinie PPS-u, aby nie dać się tej ostatniej grupie w wysiłku podwyżkowym wyprzedzić.

Przywódcy PPS. dla żartu powiedzieli, iż twarde stać będą przy żądaniu 150 proc. podwyżki. Wobec tego N. P. R. w obawie, by nie była przelicytowana, postawiła wymagania jeszcze wyższe, a mianowicie 220 proc.

I w śmieszny nieco znalazła się sytuacji Narodowa P. Robotnicza, gdy przy pertraktacjach socjaliści wysunęli bardzo niskie stosunkowo żądania, bo zaledwie 40 proc.

Na ostatnim posiedzeniu Rady m. Łodzi byliśmy znowu świadkami wyścigu pomiędzy przedstawicielem PPS. ławnikiem Klimaszewskim a reprezentantem Bundu — radnym Lichtensteinem.

P. Klimaszewski (przepraszam — "towarzysz") dowodził, iż robotnik musi przesć od walki ekonomicznej do walki politycznej, musi wyrwać chwasty kapitalistyczne z gleby polskiej i uławszy w

krzepkie dłonie ster władzy, zaprowadzić w Polsce raj!

Przemówienie „śmiejącego się” trybuna ludu (uśmiech nigdy nie schodzi z twarzy tow. Klimaszewskiego, choćby nawet w mowie swojej głosił śmierć i zniszczenie wszystkim i wszystkiemu), przemówienie to było tak gorące i niedwuznaczne, że inny przedstawiciel tej samej grupy uważał za swój obowiązek zwiększyć nieco słowa przyjaciela partyjnego i, powołując się na doświadczenia własne z raju bolszewickiego, skonstatawał, że jednak ów raj dyktatury proletariatu nie jest znowu rajem nazbyt słodkim, albowiem panuje w nim głód, chłód i nędza... i właśnie głód, chłód i nędzę najbardziej odczuwa ten proletariata, w imię i dla którego przywódcy lewicy prowadzą walkę polityczną i wysiłek demagogiczny...

Gdybyśmy chcieli przytoczyć fakty owego licytowania się, trzeba byłoby zapisać niemal całe kolumny pism. Dla ludzi niezaspokojonych w partyjnicztwie jest i bez tego rzecz jasna, że wszelkie kwiatki retoryczne w rodzaju wyrwania „chwastów kapitalizmu” i ujmowania „w krzepkie dłonie władzy” — to tylko pył, który rzuca się w oczy prowadzonego na pasku danej partii ludu.

W zasadzie jest to nic więcej, jak chęć utrzymania wpływów, jak przygotowanie sobie gruntu do przyszłych wyborów.

Dla tego celu używa się demagogii choćby w stylu najohydniejszego, dla tego celu urządza się wyścigi na łeb, na szyję, aby jeno ołśnić szerokie masy i z tego ołśnienia skorzystać — uzyskać jaknajwięcej głosów.

Jest to wyścig pod hasłem: kto pierwszy? Licytacja pod hasłem: kto da więcej?

A że zatem Polska może na podobnych eksperymentach stracić bardzo wiele, bo demagogia i egoizm partyjników podmywa fundamenty państwa państwowego, co to obchodzić może nowoczesnych „trybunów ludu”.

Czy nowe przesilenie ministerjalne?

Warszawa, 24 listopada (tel. wł.). W środę wieczorem odbyła się poufna konferencja rządu z przewodniczącymi klubów sejmowych.

Postanowiono w najbliższym czasie rozpocząć starania o obsadzenie ministerjum skarbu przez siłę fachową.

Komunikują nam o prawdopodobnych zmianach wśród innych ministrów.

Zjednoczenie mieszczańskie wycofuje ministra przem. i handlu Chrzanowskiego.

Możliwym jest ustąpienie ministra Chrzanowskiego.

Pozegnanie min. skarbu Wł. Grabskiego.

Warszawa, 24 listopada. (PAT). Dziś rano pożegnał się ustępujący minister skarbu pan Wł. Grabski z urzędnikami swego Ministerstwa. W imieniu licznie zebranych urzędników przemówił wice-minister skarbu dr. Weinfeld, który przedstawił treściwie wyniki blisko i rocznej działalności pana Grabskiego jako ministra skarbu, podnosząc, że właśnie dzięki jego głębokiej wiedzy, światłemu kierownictwu oraz nieustrudzonej pracy dało się osiągnąć dotychczasowe rezultaty na polu unifikacji waluty oraz systemu podatkowego, oszczędności w gospodarce państwowej i organizowania administracji skarbowej.

W odpowiedzi na notę dr. Weinfelda pan minister Grabski wyjaśnia w dłuższym przemówieniu: Zmęczenie, jakie posiada dla państwa polskiego stałe dążenie do równowagi między wydatkami a dochodami państwowymi przez podniesienie z jednej strony wydajności źródeł dochodów państwowych równomiernie do wzrostu dochodów ogół ludności, a z drugiej strony przez konieczną oszczędność w wydatkach państwowych. Uwydatnił przytem minister znaczenie prawidłowej gospodarki skarbowej zwłaszcza w obecnym okresie klędy Polska, wyszedłszy ze stanu wojny, znajduje się jednak w najbardziej ciężkim położeniu, gdyż utraciwszy otrzymywane w czasie wojny z zewnątrz pomoc na polu aprowizacji i zaopatrzenia armii niekorzysta jeszcze z dobrodziejstw stanu pokojowego. Wskazawszy dalej na wielką trudność oddziaływania skutecznego na stosunki walutowe przy złym stanie gospodarczym kraju. Ostrzegł przed zupełnie biernym poddaniem się sile ujemnych czynników, uznając konieczność wielkiej oględności w wyborze środków skutecznego dla oddziaływania na stosunki walutowe. Wreszcie zaznaczył pan minister, że obecnie objawia się wprawdzie w społeczeństwie odruch przeciwko statyzmowi oraz wszelkiej reglamentacji ale że nie należy lekceważyć znaczenia dodatniego jakie posiada należyte działające aparat państwowy na życie gospodarcze. W zakresie skarbowości należy przedewszystkiem dobrze zorganizować strażnicę granic przez straż skarbową celną oraz sprężystą egzekucję podatkową. W końcu pan minister podziękował zebranym urzędnikom za wydatną pracę i okazywaną mu zawsze pomoc przy urzędowaniu jego planów, podkreślając, że w ciągu całego czasu, w którym stał na czele Ministerstwa w żadnym zakresie, żaden Urząd ani organ skarbowy nie popełnił zasadniczych błędów w służbie interesów państwa polskiego, a natomiast wniósł wysoko szandar tej służby państwowotwórczej za co minister wraził szczególną wdzięczność współtowarzyszom pracy.

Konflikt polsko-rosyjski w Lidze Narodów.

Genewa, 24 listopada. (PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu Ligi narodów obradowano nad wnioskiem Roberta Ceolla, aby ogłoszono w całej pełni dokumenty dotyczące konfliktu polsko-rosyjskiego. Wnioskodawca domagał się, aby Liga Narodów przy ogłoszeniu tych aktów wydała wyraźne opinie czy zarządzenia Ligi narodów nie zostały przez jedną ze stron naruszone. Delegat polski Askenazy złożył oświadczenie, że Polska zgodzi się na ogłoszenie tych dokumentów ponieważ niema czego ukrywać. Wniosek Ceolla został jednogłośnie przyjęty. W dalszym ciągu dyskusji Barnes (Anglja) złożył wniosek dotyczący konfliktu polsko-rosyjskiego, w którym domaga się od Rady Ligi narodów wyjaśnienia. Dłaczego Rada nie poinformowała zgromadzenia Ligi narodów o powodach, które skłoniły ją do zaniechania interwencji w konflikcie polsko-rosyjskim. Następnie Rada Ligi narodów została proszona, aby podjęła odpowiednie kroki celem przeszkodzenia wznowieniu działań nieprzyjacielskich pomiędzy Polską a Rosją, których wybuch grozi w przyszłym roku. Barnes oświadczył następnie, że chce dać Lidze narodów sposobność, aby przedtem porozumiała się co do odpowiedzi w tej sprawie. Uchwalono sprawę tę postawić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Z miasta i okolic.

Fałszywe banknoty.

Warszawa, 24-go listopada (PAT). Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa ostrzega, że w obiegach znajdują się fałszywe banknoty po 1000 i 100 marek na różowym i białym papierze z dnia 17 maja 1919 r. z podpisami dyrektorów dr. E. Adama i J. Zarzyckiego i skarbnika M. Karpusa. Łatwo je rozpoznać po numerach, które nie są drukowane, tylko odbijane tuszem za pomocą ręcznego numeratora, skutkiem czego cyfry znacznie się różnią formą, są zamazane i w kolorze bladobiałym zamiast czerwonym.

Na wielu banknotach tych widnieją pomimo wywabiania przekreślenia ukośne czerwonym albo niebieskim ołówkiem. W obiegu znajdują się również fałszywe banknoty po 1000 marek z datą 23 sierpnia 1919 r. z podpisami dyrektora J. Zarzyckiego i skarbnika głównego m. Karpusa. Różniąc się od banknotów prawdziwych różnymi widocznymi wadami druku. Również ze śladami przekreślenia ołówkiem czerwonym lub niebieskim z numerami odbijanymi ręcznie stemplem jak to powyżej opisano.

Ku czci poległych.

—) Komitet Wykonawczy Koła Przełożonych Polskich Szkół Średnich zawiadamia, że nabożeństwo żałobne za poległych uczniów-ochotników odbędzie się w piątek 26 b. m. o godz. 10 rano w kościele św. Krzyża.

Na gwiazdkę dla żołnierza.

x) Na skutek odezwy Komitetu organizacyjnego Tow. Białego Krzyża w Łodzi, Wydział powiatowy wyznaczył 10 tysięcy Mk. na ciepłą bieliznę, drobne upominki gwiazdkowe dla żołnierza na froncie oraz na urządzenie wieczery wigilijnej dla żołnierzy w oddziałach w kraju.

Komitet Gwiazdkowy dla żołnierza organizuje ze współudziałem Koła Polek kwestę w lokalach zamkniętych w dn. 27 i 28 b. m.

Panie, które zaoferowały swą pracę przy tej kwestie, uprasza się o zgłaszanie po odbiór znaczków i legitymacji do sekretariatu S. O. Koła Polek, Wólczańska 55, I piętro, w piątek i w sobotę.

Dla Ciebie, Polsko!

c) Do Województwa Łódzkiego wpłynęło podanie łodzian Goldsteina i Neuhausa o wydanie pozwolenia na demonstrację w Sali Koncertowej w czasie od 25 grudnia do 7 stycznia kinobrazu pod tyt. „Dla Ciebie, Polsko”.

Obraz ten jest dziełem warszawskich artystów, którzy odegrali go w Polskim Tow. Filmowym w Warszawie.

Podziękowanie.

Komitet Pomocy dla Wilna wyraża niniejszem serdeczne podziękowanie Kierownikowi Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej p. Br. Szulcowi, kierownikowi Chóru Stowarzyszenia Handlowców p. Potyżce, członkom orkiestry i Chóru, oraz artystom teatru Polskiego: pp. Zakrzyńskiej, Rosławowi, Pitarowskiemu i teatru „Bagatela” p. Rinas, za ich bezinteresowny udział w koncercie-ranicy, zorganizowanym w d. 21 b. m. na rzecz głodnych mieszkańców Wilna.

Z Tow. Krojeznawczego.

W sobotę dn. 27 b. m. o godzinie 8 wiecz. w lokalu Towarzystwa przy Al. Kościuszki № 17 odbędzie się miesięczne zebranie członków z udziałem wprowadzonych gości.

Na zebraniu tem prof. dr. Ludwik Kalisz, wygłosi odczyt p. t. „Śląsk w dobie prawnolubstwa”, a wice-prezes Konrad Fiedler zda sprawę z wyjazdów na Śląsk Górny.

Wylosowany d. 20/XI Nr. 0,990,624

„Milionówki”

Nie został sprzedany przed losowaniem

wobec tego

Ciągnięcie będzie powtórzone

t. j. 27 b. m.

wylosowane będą dwa numery z milionowymi wygranimi

W sprawie zniesienia Centrali Dewiz.

Komitet Główny Łódzki i Związek Przemysłu Włókienniczego wysłał w dniu wczorajszym do Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Przemysłu i Ministra Spraw Wewnętrznych telegram treści następującej:

„Na konferencji z nami dzień wczorajszego Minister Skarbu zdecydował zniesienie ograniczeń obrotów dewizami i walutami zagranicznymi. Brak urzędowego ogłoszenia wzmagając katastrofalne skutki stanu walutowego dla przemysłu i handlu. Każda chwila zwłoki zwiększa niepowetowane straty.”

Komitet Główny Łódzki Związek Przem. Włókienn.

W sprawie strajku dozorców domowych.

(x) Przedłużający się strajk dozorców domowych, który spowodował brak wody, oświetlenia schodów i zanieczyszczenia domów, stało się wprost katastrofalnym, zwłaszcza wobec grasujących obecnie chorób epidemicznych.

Mając te okoliczności na względzie, inspekcja pracy zwołała konferencję na nadchodzącą sobotę z udziałem posłów do Seimu oraz przedstawicieli Stow. właścicieli nieruchomości i delegatów Związku dozorców domowych, celem pertraktacji i ewentualnego wynalezienia środka do wzajemnego porozumienia stron.

U nauczycieli szkół średnich

V posiedzenie Sekcji polonistycznej z interpretacją „Lilji” Mickiewicza p. Ady Kop-

ziółkiewiczówny odbędzie się we czwartek dnia 25 listopada b. r. o godz. 8 m. 30 wiecz. lokalu T.N.S.W. Aleje Kościuszki 17.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski.

Dzielnia 18.

Dzisiaj Teatr Miejski daje „Klaudiusza” Booth-Parkingtona. Żwe tempo, idealne zagranie się całego zespołu, kapitalna reżyserja, staranna wystawa, trafna obsada składająca się na wyborną całość artystyczną, która i dzisiaj wypełni szczerze widownię publicznością, szukającą zdrowej rozrywki.

Jutro „Karykaty” Kisielewskiego z Wernisówną i Węgierką w głównych rolach.

W niedzielę o godz. 12 w poł. po cenach minimalnych VII Poranek dramatyczny: „Warszawianka, Wyspiański i Teatr”. Prelegent: M. Limanowski, jeden z twórców, kierowników i reżyserów teatru „Reduta”.

Codziennie odbywają się próby z „Nocy Listopadowej” i „Warszawianki” Wyspiańskiego i „Powodzi” oryginalnej komedji Bergera.

Najbliższe koncerty.

Dzisiaj o godz. 8 wiecz. w sali Koncertowej odbędzie się zapowiadany recital znakomitego pianisty prof. Seweryna Eisenbergera. Pan Eisenberger wybrał na program najpiękniejsze utwory Bacha, Beethovena, Szumana i Chopina.

Na niedzielnym koncercie popołudniowym wystąpi znany skrzypek Andrzejowski i odegra fantazję szkocką Brucha z tow. orkiestry. Przy pulpicie kapelmistrzowskiemu stanie dyrektor Opery Poznańskiej Adam Dołżycki, pod którego batutą usłyszymy V symfonię Czajkowskiego.

W poniedziałek na 9 koncercie symfonicznym pod dyrekcją Adama Dołżyckiego; jako solista grać będzie pianista wszechświatowej sławy prof. Konrad Ansoerg, którego prasa zagraniczna zalicza do rzędu największych potęg artystycznych obecnej doby. Na program złożą się: koncert fortep. Es-dur Beethovena, oraz symfonia I-a Skriabina.

Bilety na powyższe koncerty są do nabycia w księgarni Alfreda Strauba, Dzielnia 12.

Odczyt o bolszewizmie.

—) Odczyt Ks. Józefa Gogolewskiego z Ameryki p. t. „Bolszewizm w praktyce i teorii”, mający się odbyć dn. 28 b. m. o godz. 8 wieczorem w Sali Koncertowej, wzbudził wielkie zainteresowanie, tak iż większa część biletów została już rozsprzedana.

Pozostałe bilety można nabywać w Banku Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan, ul. Piotrkowska 113, z w dniu odczytu od godz. 5 wieczór w Kasie Sali Koncertowej.

Komunikaty.

Stowarzyszenie Drobnych Kupców i Przemysłowców polskich przypomina swoim członkom iż stosownie do Uchwały Nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania z dnia 7 listopada b.r. że w każdy czwartek o godz. 7 wiecz. będą się odbywać posiedzenia Zarządu z udziałem członków.

Z poważaniem
Zarząd.

Ze Stow. Techników.

W piątek, 26 b. m. o godz. 8 wieczorem wygłosi w lokalu Stow. Techników (Andrzeja 3) profesor Piotr Gorczykowski odczyt na temat: „Idea niepodległości Polski w twórczości Wyspiańskiego”.

Wejście dla gości wprowadzonych mk. 5.

G I E Ł D A.

Warszawa, d. 24 listopada 1920

Ruble car. a 500	345 340-345
Ruble dum. 1000	73-70 75
Ruble dumskie 250	51 52-50
Dolary St. Zj.	475-500
Dolary kanad.	400-420
Franki franc.	30.75-31.75
Franki belg.	32.50-33 50
Franki szwajc.	76-80
Funtyszterl.	1720-1790
Marki niem. 1000	730-770
Korony austriackie	92-96
Korony czeskie	5.35-5.75
Korony szwedzkie	96 99
Korony duńskie	67-71
Korony norwaskie	67 71
Leje rumuńskie	7.25-7.75
Liry włoskie	18 50 19 50
Marki fińskie	7.50-8 50
Florety holenderskie	150 158
Bank Handlowy w Warszawie	
8 a em.	1850-1770-1825
9 emisji	1800-1750
Bank kupiecki Łódzki	870-860
Borkowski	2400-2340 2370
Lilpop	14850-15650
Rudzi	9000-9600
Starachowice za 500	8900-8500 8800
Warszawskie Tow. fabr. cukru	12900-12750
Zawiercie	20000
Bracia Jabłkowski	2600-2650
Tow. Żegluga	1625 1650

Ostatnie wiadomości.

Z konferencji pokojowej w Rydze.

Ryga, 24 listopada (E. E.). Komisja finansowa pod przewodnictwem wicemin. Strasburgera odbyła posiedzenie. Wicemin. Str. przedłożył zarys działalności komisji stosownie do projektu polskiego. Komisja m. i. obradować będzie nad kwestją rozdziału złota reewakuacja wywiezionego mienia kulturalnego jakoto archiwów, bibliotek i t. d. Sowiecka delegacja pokojowa zażądała przerwy w obradach celem rozważenia powyższego projektu polskiego. Na posiedzeniu komisji terytorialnej delegaci polscy zaznaczyli, że stoją na stanowisku ścisłego zachowania granic, określonych w umowie rozejmowej. Ustalono, że zadaniem komisji granicznej jest wytknięcie granicy na mapie bardzo szczegółowej; wytknięcie granicy na gruncie przekazane będzie

komisjom lokalnym. Komisja prawna omawiała sprawę amnestii dla obywateli polskich, skazanych w Polsce za czyny antypaństwowe. Delegacja polska odrzuciła projekt ten, uważając go za mieszanie się do wewnętrznych spraw polskich.

Przygotowania do plebiscytu na Górnym Śląsku.

Bytom, 24 listopada (PAT) Prasa wrocławska donosi.

Władze koalicyjne na Górnym Śląsku czynią już przygotowania do plebiscytu który się odbędzie zapewne w drugiej połowie stycznia.

Od 1 stycznia ma zostać ruch kolejowy między Górnym Śląskiem a Niemcami zawieszony na przeciąg 1 roku. Ruch również komunikacja kolejowa poddana będzie ścisłej kontroli. Grnica oddzielająca teren plebiscytowy do Niemiec strzeżona będzie

przez wzmocnione posterunki wojskowe które otrzymają do dyspozycji łańcuch meldunki i tanki. Osoby uprawnione do głosowania będą mogły przybyć na Górny Śląsk specjalnymi do tego pociągami, w oznaczonym czasie. Po przybyciu na miejsce osoby te podlegają ścisłej kontroli komisji plebiscytowej.

Dokument plebiscytowy na podstawie którego emigrant przyjedzie, wiaże koalicyjne mu odbiorą sprawdzą i oddadzą dopiero po 4 dniach. W czasie plebiscytu wojska koalicyjne znajdować się będą w stanie ostrego pogotowia.

Osoby które tu przybędą na plebiscyt będą podlegać wiaższej kontroli władz. Dotychczasowe przepisy paszportowe zostaną na styczeń zawieszona. Przyjazd na Górny Śląsk osobom nie zamieszkałym tu stale dozwolony będzie za specjalną zgodą komisji koalicyjnej.

